

játékára »Lear király«-ban a Bolond szerepét játszotta. Alakítása és játéka oly pompásan sikerült, hogy Lear király alakítója, Deézsy Zsigmond, utóbb a Nemzeti Színház tagja, ki úttörő színészeink egyik legjelesbike és kitűnő rendező volt, a játék után megölelte és össze-vissza csókolt. Elképzelhető-e ez egy oly tehetségtelen színésznél, aminőnek Petőfit az irodalomtörténet mondja. Hány kiválósága a színészetnek tud 20 éves korából ennél szebb eredményeket felmutatni?! Debreceni és székelyhidi színészkedésének sikeretelenségét is sok más körülménnyel (betegség, stb.) inkább magyarázhatjuk, mintsem tehetségtelenségével. Számításba kell vennünk kitaró ragaszkodását a színészethez, amely most már nem a fiatalság szokásos rajongása a színpad iránt, de oly intellektuelnél, mint Petőfi, már bizonyára ennél több, talán a hivatás és félreismert tehetség térkeresése és érvényesülni akarása. 1844. okt. 12-én fellépett Egressy jutalomjátékán és ezt úgy szeretik feltüntetni, mint egy végső kísérletet a színészkedésre. Ez talán vitatható, mert hisz egy művész jutalomjátéka és a vállalt kis szerep sem alkalmasak arra, hogy egy ily sorsdöntő elhatározás próbakövei legyenek; valószínűbb, hogy akkor már végleg szakított a színészettel és csak Egressy iránti barátságból kereste e fellépést, hogy személyének népszerűségével emelje az előadás érdekességét és talán: anyagi sikerét. Tagadhatatlan, hogy Petőfi kereste a hírt, dicsőséget és mikor a költői pályán ezt elérte, érthető, hogy könnyű szívvel mondott végleg búcsút a színészetnek. És ha utóbb csalódottan emlékszik vissza színpadi kísérletezéseire, a csalódás bizonyára inkább szól az ott tapasztalt szomorú viszonyoknak, balszerencsés körülményeknek és kontárok tülekedésének, mint saját színpadi képességeinek. Hisz a későbbi években is nyilvános előadásaiban, szónoklataiban és szaválataiban mindig érvényesült kitűnő előadó képessége. Jókai, aki közvetlen megfigyelésből ismeri Petőfi színészi képességeit és aki elfogultnak Petőfivel szemben éppen nem mondható, ezeket írja róla: »Petőfinek valóban nagy tehetsége volt a színészethez«... »magyarul szavalni, helyesen, érzéssel, változatos, jellemző hanghordozással szavalni, még a

leg híresebb magyar színészek között is csak kettőt ismertem, aki ehhez jobban értett Petőfinél«... »amellett alakító tehetséggel is bírt, kitűnően tudott parodizálni. Ha most támadna hasonló: kitűnő színész lenne belőle; de az ő korszakában maga az irodalmi válfaj is hiányzott. Amit akkor a színésztől követeltek: hatalmas páthosz, dörgő hang vagy olvadózó, szerelmes orgánus: az mind hiányzott Petőfinél.« Orlay Soma és Sass István is hasonló értelemben írnak. Feltehető-e, hogy e hozzáértő férfiak a közvetlen tapasztalatok alapján ennyire tévedhettek volna?! Ép ezért, ha nem is merjük még határozottan kimondani, hogy Petőfi igen is színésztalentum volt, az ellenkező álláspontot mégis fenntartással kell fogadnunk és a kimeríthetetlen Petőfi-kutatásnak lenne szép és érdemes feladata, hogy teljes tárgyilagossággal világosságot derítsen ezen kérdésre is. (Dr. Farakas Ferenc.)

**Petőfi Zoltán**, színész, Petőfi Sándor fia, sz. 1848. dec. 15-én. Debrecenben, megh. 1870. nov. 5-én, Budapesten, a Sándor-u. 12. szám alatti házban, hajnali 3 órakor. (Keresztzülei Arany János és neje voltak.) Atyja halála után Erdődön, nagyatyjánál és Pesten, mostoha atyjánál, Horváth Ádám egyetemi tanárnál nevelkedett. 1865—66-ban Szarvason járta iskoláit, az ottani ev. főgimnáziumban, ahol nagybátyja, P. István, atyailag gondoskodott róla. De P. Zoltán a veleszületett könnyelmű hajlamát követve, csakhamar összeütközésbe jutott az iskolai törvényekkel. S bár nagybátyja kérlelte, később szigorral kívánt hatni rá, de mindez hasztalan volt. Különös kedvvel látogatta a paraszt lakodalmakat, hol igen szívesen látott vendég volt s deli alkata, ügyes tánca, behizelgő modora mindenki tetszését megnyerte. Sötétkékszínű fekete zsinórral sujtásozott magyar nadrágban és fekete attilában, fényes, magassarkú és sokráncos eszímában járt és amerre ment, áhítattal kísérték minden lépését. Nemsokára nyűgnek tekintette a fegyelmezett iskolai életet s amint az első vándorszínészcsapat beállított Szarvasra, azonnal színésznek akart felcsapni. De a színigazgató, Csaby Imre, okosabb volt, semhogy Petőfi nagyreményű fiát befogadta volna tár-